

Harjoitus: Sosiaalisten tilanteiden tulkinta

Miksi?

- Autat lasta havainnoimaan omien tulkintojen ja toiminnan vaikutusta sosiaalisiin tilanteisiin.
- Pääsette tutkimaan lapsen tulkintoja tilanteesta sekä millaisia ajatuksia ja tunteita niissä herää.
- Etsitte vaihtoehtoisia ajattelu- ja toimintatapoja haastavaan tilanteeseen.

Miten?

Tutkikaa yhdessä jotain lapsen kokemaa tilannetta kaverin kanssa. Valitkaa tilanne, jonka lapsi koki hankalaksi tai josta jäi hänelle ikävä olo. Asetu kuuntelemaan lapsen kuvausta tilanteesta.

Voitte käyttää tilanteen tutkimiseen teille mieluisaa toiminnallista keinoa. Piirrä tilanteesta sarjakuva tai esitä se pehmoleluilla tai hahmoilla. Anna lapselle tilaa ohjata tilannetta.

Muista, että lapsen kokemus tilanteesta on todellinen, vaikka sinä näkisit tilanteen toisin. Suhtaudu tilanteen tutkimiseen tuomitsematta, uteliaalla ja lasta kuulevalla asenteella.

Tilanne

esim. Kaveri pyysi leikkimään koulun jälkeen. Kaveri kysyi, mennäänkö puistoon vai heille. Vastasin että ihan sama. Toinen lapsi innostui puistoon menosta. Toiset lähtivät puistoon ja minä jäin yksin.

Tulkinta

Kerätkää yhdessä kaikenlaisia mahdollisia selityksiä tilanteelle. Minkälaisia ajatuksia tilanteessa saattaisi herätä? Löydättekö myönteisiä ajatuksia ja tulkintoja tilanteesta?

esim. Kaveri ei halua olla kanssani. Hän lähti toisen kanssa, koska toinen on kivempi. Toiset halusivat eroon minusta. Jäin ulkopuolelle, koska en mennyt mukaan. Ehkä ajattelivat, etten halua mukaan. Kaveri kysyi ensin minua, hän halusi olla kanssani.

Tulkinnan vaikutus

Pohtikaa, miten tulkinta vaikuttaa siihen, miltä tilanne tuntuu ja miten siinä toimii. Tutkikaa sekä kielteisiä että myönteisiä tulkintoja tilanteesta.

Jos lapsen on vielä hankalaa tunnistaa tulkinnan vaikutusta tunteeseen ja käyttäytymiseen, voit itse pohtia vaihtoehtoja ääneen.

esim. Jos ajattelen, ettei kaveri halunnut olla kanssani, tulen surulliseksi ja vetäydyn. Jos ajattelen, että kaveri valitsi minut, tunnen itseni erityiseksi ja haluan leikkiä kaverin kanssa.

Myönteisen tulkinnan vahvistaminen

Voitte lopuksi vielä piirtää tai esittää tilanteen uudelleen niin, että tutkitte, miten tilanne muuttuu, jos oma ajatus tilanteessa on myönteinen. Esitä lapselle tai ideoikaa yhdessä, mitä tilanteessa voisi tapahtua.

esim. Kun tulkitsin, että kaveri halusi olla kanssani, näytin, että minustakin on mukavaa leikkiä yhdessä. Kun toinen lapsi halusi puistoon, päätimme lähteä sinne yhdessä.